

Apstiprināts ar
Izložu un azartspēļu uzraudzības
inspekcijas priekšnieces
2018.gada 14.maija
Rīkojumu Nr.8

IZLOŽU UN AZARTSPĒĻU UZRAUDZĪBAS INSPEKCIJA

GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

2017

Rīga

SATURS

	Priekšvārds	3
1.	Pamatinformācija	6
1.1.	Inspekcijas juridiskais statuss	6
1.2.	Inspekcijas pamatfunkcijas un atbildības jomas	6
1.3.	Inspekcijas darbības mērķi un virzieni	7
1.4.	Pārskata gada galvenie uzdevumi un faktiskā rīcība to izpildei	9
2.	Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti	12
2.1.	Darba plānā iekļautās prioritātes un informācija par to īstenošanu	14
2.2.	Rezultatīvo rādītāju izpildes analīze	15
2.3.	Informācija par sniegtajiem pakalpojumiem	19
2.4.	Iekšējā audita pasākumi un ieteikumi	21
3.	Informācija par inspekcijas personālu	22
4.	Komunikācija ar sabiedrību	23
5.	Izložu un azartspēļu un preču un pakalpojumu loteriju nozares darbības rezultāti un Inspekcijas veiktie uzraudzības un kontroles pasākumi	24
6.	Galvenie mērķi un uzdevumi 2018.gadā	30

Priekšvārds

Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas (turpmāk tekstā – Inspekcijas) darbības mērķis ir valsts pārvaldes funkciju īstenošana izložu, azartspēļu un preču un pakalpojumu loteriju organizēšanas uzraudzībā, lai nodrošinātu šo jomu regulējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu un izpildi.

Pēc kapitālsabiedrību operatīvās informācijas, 2017.gadā izložu un azartspēļu nozares neto ieņēmumi sasniedz 280,921 milj.euro, kas ir par 32,756 milj.euro jeb 13,2% vairāk nekā 2016.gadā. Tajā skaitā, neto ieņēmumi no azartspēlēm sasniedz 244,222 milj.euro, kas ir par 11,6% vairāk nekā 2016.gadā, bet izložu apgrozījums sasniedzis 36,699 milj.euro, kas par 25,2% pārsniedz 2016.gada apgrozījumu. Kopējos azartspēļu ieņēmumos īpatsvara apjomu palielina interaktīvo azartspēļu piedāvājums. 2016.gadā interaktīvo azartspēļu ieņēmumu īpatsvars sastādīja 7% no kopējiem azartspēļu ieņēmumiem, bet 2017.gadā interaktīvo azartspēļu apjoms sasniedz 10% no kopējiem azartspēļu ieņēmumiem. Kopumā ieņēmumi no interaktīvajām azartspēlēm 2017.gadā sastāda 28,126 milj.euro, kas ir 53,5% pieaugums jeb 9,806 milj.euro.

2017.gadā azartspēļu tirgū ienācis jauns dalībnieks – “Storm International”, globāls kazino attīstītājs un operators, kas pārstāv daļu no “Shangri La” kazino tīkla, Latvijā reģistrējies SIA “Storm Latvia” un izveidojis kazino “SL Casino Riga” pēc rekonstrukcijas jaunatvērtaajā viesnīcā “Grand Hotel Kempinsky Riga”. Kazino, kas paredzējis VIP klientu nišas attīstību, darbu uzsāka 17.novembrī.

Gada nogalē azartspēļu licenci darbībai interaktīvajā vidē saņēmusi kapitālsabiedrība “PAF Latvia”, kas ir Ālandu salās bāzētā interaktīvo azartspēļu operatora meitas sabiedrība. PAF Latvija darbību plāno uzsākt 2018.gada 1.ceturksnī.

Ievērojot faktu, ka ar 2019.gadu azartspēļu organizētājiem jānodrošina azartspēļu automātu darbība vienotā sistēmā, kuras izveide un uzturēšana prasa ievērojamus finanšu resursus, organizētāji izvērtē spēļu zāļu un iekārtu rentabilitātes rādītājus un pakāpeniski samazina iekārtu un spēļu vietu skaitu. To ietekmē arī 2017.gadā apstiprinātā nodokļu reforma, kas nosaka azartspēļu automātu un galdu nodokļa palielināšanu par 30% sākot ar 2018.gada 1.janvāri. Minēto faktoru ietekmē ekspluatēto azartspēļu automātu skaits uz 2017.gada 31.decembri ir 8546 jeb par 354 mazāk nekā gadu iepriekš, bet spēļu zāles uz 2017.gada 31.decembri ir 308 jeb par 9 mazāk nekā gadu iepriekš. 2017.gada beigās Latvijā darbojas arī 7 kazino, 58 totalizatora likmju pieņemšanas vietas, bet loterijas biļetes tiek izplatītas 861 tirdzniecības vietā.

Kopējie azartspēļu un izložu nodokļu un nodevu ieņēmumi valsts budžetā sastāda 31,054 milj.euro, ieņēmumu plāns valsts budžetā izpildīts par 105,5%. Salīdzinot ar 2016.gadu, azartspēļu un izložu nodokļu un nodevu ieņēmumi valsts budžetā pieauguši par 1,945 milj.euro jeb 6,7%. Pašvaldību budžetos ieskaitīts 8,279 milj.euro, plānotie ieņēmumi pārsniegti par 3,2%, bet salīdzinot ar 2016.gadu, ieņēmumi palielinājušies par 0,398 milj.euro jeb 5,0%. Pārējie aprēķinātie nodokļu maksājumi valsts budžetā sastāda 31,253 milj.euro.

2017.gadā tika veikta atšķirīga preču un pakalpojumu loteriju organizēšanas atļauju izsniegšanas kārtība, ievērojot 2016.gada nogalē veiktos grozījumus “Preču un

pakalpojumu loteriju likumā". Visām organizētajām loterijām, neatkarīgi no laimestu fonda lieluma, tiek izsniegta atļauja, valsts nodeva jāmaksā neatkarīgi no laimestu fonda lieluma, papildus tam, par loterijas pieteikuma izskatīšanu paātrinātā termiņā, jāmaksā papildus nodeva 47 *euro* apmērā. Izņēmums ir preses izdevumu loterijas, kurām nav jāmaksā valsts nodeva, kā arī preses izdevumu pieteikumus izskata un atļauju izsniedz kopā par visu cetursni.

Kopā 2017.gadā Inspekcija izsniegusi 675 preču un pakalpojumu loteriju atļaujas, no tām 70,2% izsniegtas paātrinātā kārtībā. Lai gan kopējais loteriju skaits ir mazāks, tomēr kopējais loterijās piedāvātais laimestu fonds sastāda 1,832 milj.euro, bet ar valsts nodevu apliekamais laimestu fonds ir 1,680 milj.euro, valsts budžetā ieskaitīti 0,399 milj.euro, kas ir līdzīgs apjoms ar ieņēmumiem valsts budžetā 2016.gadā.

Inspekcijas amatpersonas regulāri veic pārbaudes izložu, azartspēļu un preču loteriju organizēšanas vietās. 2017.gadā veiktas 622 azartspēļu un izložu vietu pārbaudes, tajā skaitā, 31 azartspēļu vietā izmantojot speciālās tehniskās ierīces, inspektori veikuši 429 preču un pakalpojumu loteriju pārbaudes un piedalījušies preču un pakalpojumu loteriju izlozēs. Inspekcijā saņemti 87 fizisko personu iesniegumi par azartspēļu interneta vietņu, spēļu vietu darbību un izložu organizēšanu. Visi saņemtie iesniegumi izvērtēti, veiktas pārbaudes vai sniegtas skaidrojošas atbildes. 2017.gadā pieņemti 90 lēmumi par nelicencēto interaktīvo azartspēļu vietņu bloķēšanu, un lēmumos ietverti 19 domēnu vārdi un 175 IP adreses.

Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija strādā no 1998.gada 1.janvāra. Inspekcijā uz 2017.gada 1.janvāri bija nodarbināti 19 strādājošie. 2017.gadā Inspekcijas struktūrā ir 2 departamenti: Kontroles departaments ar 2 nodaļām un Juridiskais departaments ar Licencēšanas nodaļu un Finanšu analīzes un uzskaites nodaļu. Kopumā uz 2017.gada 31.decembri personāla sarakstā iekļautas 19 amata vietas, faktiski nodarbināti 19 darbinieki.

Likumā noteikto uzdevumu veikšanai, kā arī pastāvīgas uzraudzības un kontroles pasākumu nodrošināšanai inspekcijai 2017.gadā resursi izdevumu segšanai sastādīja 523 954 *euro*, t.sk. budžeta dotācija 512 744 *euro* un plānotie ieņēmumi no sniegtā maksas pakalpojuma par azartspēļu iekārtu identifikācijas numuru izsniegšanu 11 210 *euro*. Resursu izdevumu segšanai plānotais izlietojums - uzturēšanas izdevumiem 501 108 *euro* un kapitālieguldījumiem 22 846 *euro*.

Pārskata periodā Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas kopējie izdevumi sastāda 515,8 tūkst. *euro*, kas veido 98,4 % no kopējā asignējuma, neapgūtais finanšu atlikums sastāda 3 tūkst. *euro*. Slēgti budžeta asignējumi uz 31.12.2017. sastāda 862 *euro*. Neizlietotā atlikuma no maksas pakalpojuma ieņēmumiem par azartspēļu iekārtu identifikācijas numuru izsniegšanu pārgrāmatošana deponētajā kontā 2 138 *euro*.

2017.gadā galvenie plānotie uzdevumi bija:

- 1) Balstoties uz Nacionālā NILL/TF risku novērtēšanas ziņojuma kopsavilkuma rezultātiem, izstrādāta risku analīze un sagatavotas vadlīnijas azartspēļu un izložu kapitālsabiedrībām.

- 2) Inspekcijas IT sistēmas sagatavošana vienotās azartspēļu automātu kontroles un uzraudzības sistēmas darbības uzsākšanai un kontroles pasākumu nodrošināšanai, personāla kapacitātes stiprināšana un apmācība;
- 3) Normatīvo aktu izstrāde, lai nodrošinātu tiesisko regulējumu interaktīvo izložu darbības uzsākšanai, nodrošinot spēļu programmu atbilstību normatīvo aktu prasībām un spēlētāju interešu aizsardzību, kā arī uzsāktu interaktīvo izložu darbības uzraudzības pasākumus.
- 4) Inspekcijas resursu efektīva pārvaldība, pilnveidojot iestādes administratīvo darbību, papildinot amatpersonu profesionālās prasmes un iemaņas, e-pakalpojumu izmantošanu sadarbībā ar klientiem un “konsultē vispirms” principa ievērošanu.
- 5) Starptautiskās sadarbības turpināšana azartspēļu un izložu organizēšanas uzraudzības jomā, kolēģu pieredzes apgūšana.

Šis 2017.gada publiskais pārskats sagatavots, pamatojoties uz Ministru kabineta 2010.gada 5.maija noteikumiem Nr.413 “Noteikumi par gada publiskajiem pārskatiem” un tajā atspoguļota Inspekcijas finansiāli saimnieciskā darbība pagājušā gada laikā, kā arī apkopoti galvenie finansiāli ekonomiskie rādītāji, kas 2017.gadā raksturo izložu un azartspēļu nozari.

Signe Birne,

Izložu un azartspēļu uzraudzības
inspekcijas priekšniece

1. Pamatinformācija

1.1. Inspekcijas juridiskais statuss

Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija ir Finanšu ministrijas pārraudzībā esoša tiešās valsts pārvaldes iestāde. Inspekcija sāka darbu 1998.gada 1.janvārī saskaņā ar Ministru kabineta 1997.gada 2.decembra noteikumiem Nr.392 „Finanšu ministrijas Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas nolikums”. Pašlaik tā darbojas saskaņā ar Azartspēļu un izložu likumu un pamatojoties uz 2004.gada 25.marta Ministru kabineta noteikumiem Nr.176 „Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas nolikums”.

Inspekcija īsteno valsts politiku azartspēļu un izložu organizēšanas jomā, uzraugot tās atbilstību normatīvo aktu prasībām.

1.2. Iestādes pamatfunkcijas un atbildības joma

Azartspēļu un izložu nozares uzraudzības iestādes **darbības mērķis ir** – valsts pārvaldes funkciju īstenošana izložu, azartspēļu un preču un pakalpojumu loteriju organizēšanas uzraudzībā, lai nodrošinātu minēto jomu regulējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu un izpildi.

Saskaņā ar Azartspēļu un izložu likumu, Preču un pakalpojumu loteriju likumu un Inspekcijas Nolikumu (Ministru kabineta 2004.gada 25.marta Noteikumi Nr.176), Inspekcijai ir šādas **pamatfunkcijas**:

- azartspēļu un izložu organizēšanas licences, spēļu vietas licences izsniegšana, atteikšana, pārreģistrēšana vai anulēšana;
- azartspēļu automātu un iekārtu reģistrēšana, identifikācijas numuru piešķiršana;
- azartspēļu automātu spēles programmu reģistrēšana;
- izložu un azartspēļu, kā arī preču un pakalpojumu loteriju organizēšanas un norises uzraudzības nodrošināšana;
- spēļu norises vietu darbības pārbaudes, azartspēļu automātu, azartspēļu automātu spēles programmu atbilstības pārbaude, piedalīšanās kazino inkasācijas procesā;
- atļauju izsniegšana preču un pakalpojumu loteriju organizēšanai vai atteikums izsniegt atļauju, piedalīšanās preču un pakalpojumu loteriju izlozēs;
- maksas pakalpojumu sniegšana – azartspēļu automāta vai iekārtas identifikācijas numura izsniegšana;
- izložu un azartspēļu, preču un pakalpojumu loteriju organizētāju saimnieciski finansiālās darbības un statistikas rādītāju uzskaitē;
- uzņēmuma, tā struktūrvienības vai iekārtas darbības apturēšana līdz atklātā pārkāpuma novēršanai;
- administratīvā soda piemērošana pārkāpumu gadījumos;
- lēmumu pieņemšana par nelicencētu azartspēļu organizēšanas vietņu piekļuves bloķēšanu;
- priekšlikumu izstrāde par nepieciešamajiem grozījumiem normatīvajos aktos.

1.3. Iestādes darbības mērķi un virzieni

Inspekcijas darbības virsmērķis, atbilstoši Finanšu ministrijas darbības stratēģijā 2017.-2019.gadam iekļautajam azartspēļu un izložu organizēšanas politikas vadības virziena mērķim, - “Godīga azartspēļu un izložu organizēšanas un spēlēšanas politika, nodrošinot sabiedrības un spēlētāja interešu aizsardzību”.

Azartspēļu un izložu nozares uzraudzības **galvenie mērķi** – uzraudzīt un kontrolēt izložu un azartspēļu, un preču un pakalpojumu loteriju organizēšanu tā, lai iespējamās kaitīgās sekas minimizētu un samazinātu iespējamos riskus:

- Nodrošināt, ka piedāvātās azartspēles un izlozes ir godīgas un drošas;
- Nodrošināt spēlētāju tiesību aizsardzību;
- Veicināt patērētāju aizsardzību pret azartspēļu atkarības veidošanos;
- Nepieļaut nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, citus finanšu noziegumus, sporta spēļu rezultātu sarunāšanu un patērētāju krāpšanu.

Inspekciju vada Inspekcijas priekšiece, kurai tieši pakļauti priekšnieka vietnieks, priekšnieka palīgs un Juridiskais departaments. Juridiskā departamenta sastāvā ir Licencēšanas nodaļa un Finanšu analīzes un uzskaites nodaļa. Kontroles departaments pakļauts priekšnieces vietniekam. Kontroles departaments sadalīts 2 nodaļās – attiecīgi 1.nodaļa specializējas “klasisko” azartspēļu un izložu uzraudzībā, bet 2.nodaļa – interaktīvo azartspēļu un izložu uzraudzībā.

Lai īstenotu Inspekcijas Stratēģijā (2017. – 2019.gadam) izvirzītos mērķus, noteiktos uzdevumus un, ievērojot Inspekcijai deleģētās funkcijas, Inspekcijas darbs tiek organizēts četros **galvenajos darbības virzienos**:

- Kapitālsabiedrību licencēšana, uzraudzība un darbības analīze.
- Azartspēļu un izložu organizētāju, kā arī preču un pakalpojumu loteriju organizētāju darbības kontrole.
- Priekšlikumu sagatavošana un iesniegšana Finanšu ministrijai normatīvo aktu papildināšanai.
- Inspekcijas administratīvās darbības pilnveidošana.

1.3.1. Kapitālsabiedrību licencēšana, uzraudzība un darbības analīze

Pirmais darbības virziens ietver vairākas funkcijas un attiecīgu amatpersonu rīcību:

- potenciālo tirgus dalībnieku izvērtēšana pirms darbības uzsākšanas,
- licences pieprasītāja plānoto darbību izvērtējums,
- piedāvāto azartspēļu, izložu un preču un pakalpojumu loteriju noteikumu izvērtējums,
- azartspēļu iekārtu dokumentāls tehniskās atbilstības novērtējums,
- spēļu vietas atbilstības izvērtējums,
- azartspēļu vietu un iekārtu uzskaitē, to reģistru uzturēšana,
- tirgus dalībnieku finansiālās darbības rezultātu izvērtējums, analīze, apkopojums,
- kopējā nozares apgrozījuma un ieņēmumu ietekme uz tautsaimniecību,

- prognozes ieņēmumiem valsts un pašvaldību budžetos nākošos plānošanas periodos.

1.3.2. Azartspēļu un izložu organizētāju, kā arī preču un pakalpojumu loteriju organizētāju kontrole

Otrais darbības virziens ietver vairākas funkcijas un attiecīgu amatpersonu rīcību:

- pārbaūžu veikšana azartspēļu un izložu, un preču un pakalpojumu loteriju organizēšanas vietās un birojos, administratīvās lietvedības uzsākšana pārkāpumu gadījumos;
- azartspēļu automātu un spēles programmu tehniskās atbilstības pārbaudes veikšana normatīvo aktu prasībām un testēšanas laboratorijas rādījumiem, izmantojot tehniskos līdzekļus;
- interneta azartspēļu un izložu vietņu, un preču un pakalpojumu loteriju piedāvājumu monitorings;
- lēmumu pieņemšana par nelicencēto interneta azartspēļu vietņu pieejas bloķēšanu;
- nacionālo risku novērtējuma sagatavošana noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā, kontroles pasākumu veikšana minētajā jomā, vadlīniju izstrāde nozares kapitālsabiedrību darbības pilnveidošanai;
- totalizatoru kapitālsabiedrību darbības uzraudzība, ievērojot spēļu rezultātu manipulāciju riskus, informācijas apmaiņa ar tiesībsargājošām iestādēm un sporta organizācijām;
- sadarbība ar citām kontroles un uzraudzības iestādēm;
- klientu sūdzību izskatīšana;
- konsultāciju sniegšana tiesībsargājošām iestādēm.

1.3.3. Priekšlikumu sagatavošana un iesniegšana Finanšu ministrijai normatīvo aktu papildināšanai

Trešais darbības virziens ietver vairākas funkcijas un attiecīgu amatpersonu rīcību:

- esošās azartspēļu un izložu organizēšanas likumdošanas vides izvērtēšana un nepilnību konstatēšana normatīvajos aktos;
- tehnoloģiju attīstības ietekme uz uzraugāmās nozares darbību un radušos risku izvērtējums;
- citu ES dalībvalstu normatīvo aktu izmaiņas un to ietekmes novērtējums;
- dalība EK izveidotajā Ekspertu darba grupā tiešsaistes azartspēļu regulējuma pilnveidošanas jautājumos un attiecīgo priekšlikumu ierosināšana Latvijas normatīvajos aktos;
- tirgus izpēte – jaunu spēļu veidu rašanās un jaunu tehnoloģiju veidu izmantošana azartspēļu organizēšanā;
- priekšlikumu sagatavošana nepieciešamiem normatīvo aktu grozījumiem.

1.3.4. Inspekcijas administratīvās darbības pilnveidošana

Ceturtais darbības virziens ietver šādas funkcijas:

- iestādes administratīvi saimnieciskās darbības nodrošināšana, veicinot efektīvu un lietderīgu finanšu resursu izlietojumu;

- nodarbināto profesionalitātes celšana, nepieciešamo apmācību nodrošināšana;
- klientorientētas apkalpošanas nodrošināšana, aktīvas komunikācijas veidošana, iesaiste EM iniciētajā kustībā “Konsultē vispirms!”;
- sadarbības veicināšana ar radniecīgām ES valstu azartspēļu uzraudzības iestādēm un citām uzraudzības institūcijām Latvijā.

Inspekciju finansē no valsts pamatbudžeta Finanšu ministrijas budžeta programmas „Uzraudzība un kontrole” apakšprogrammas 39.02.00 „Izložu un azartspēļu organizēšanas un norises uzraudzība” ietvaros.

1.4. Pārskata gada galvenie uzdevumi un faktiskā rīcība to izpildei

2017.gadā galvenie plānotie uzdevumi un to izpilde.

1) Balstoties uz Nacionālā NILL/TF risku novērtēšanas ziņojuma kopsavilkuma rezultātiem, izstrādāta risku analīze un sagatavotas vadlīnijas azartspēļu un izložu kapitālsabiedrībām.

2017.gadā Latvijā notika Eiropas Padomes Moneyval komitejas ekspertu vizīte, kas izvērtēja Latvijas iestāžu paveikto noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanā. Lai sagatavotos šai vizītei, Inspekcijas priekšniece un Kontroles departamenta direktors bija iesaistīts darba grupā pasākumu plāna sagatavošanai un Nacionālo risku izvērtēšanā. Ievērojot 4. noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas Direktīvas prasības, sniegti priekšlikumi normatīvo aktu grozījumiem, veiktas 44 kapitālsabiedrību atbildīgo personu apmācības “naudas mazgāšanas” novēršanas jomā un veikti 15 pārbaudes pasākumi. Lai novērstu iespēju, izmantojot azartspēles un izlozes, legalizēt noziedzīgi iegūtus līdzekļus vai īstenot terorisma finansēšanu, pēc vienādiem principiem un kritērijiem spēt identificēt, novērtēt un izprast noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas pastāvošos riskus, kā arī izstrādāt vienotas procedūras un pasākumus šo risku pārvaldīšanai, mazināšanai un novēršanai, Inspekcija izstrādājusi vadlīnijas azartspēļu un izložu tirgus dalībniekiem – Iekšējo kontroles sistēmu izveidošanai un Nozares iespējamo risku tipoloģijas un rīcība risku novēršanai.

2) Inspekcijas IT sistēmas sagatavošana vienotās azartspēļu automātu kontroles un uzraudzības sistēmas darbības uzsākšanai un kontroles pasākumu nodrošināšanai, personāla kapacitātes stiprināšana un apmācība.

Veiktas konsultācijas ar azartspēļu organizētājiem un veiktas pirmās testa pārbaudes un to gatavības apzināšana sistēmas ieviešanai. Saņemot informāciju par azartspēļu organizētāju sistēmu atbilstību vienotās sistēmas ieviešanai, veiktas pārrunas ar IT ekspertiem par Inspekcijas IT sistēmas pilnveidošanas nepieciešamību organizētāju un inspekcijas IT sistēmu savietojamības nodrošināšanai.

3) *Normatīvo aktu izstrāde, lai nodrošinātu tiesisko regulējumu interaktīvo izložu darbības uzsākšanai, nodrošinot spēļu programmu atbilstību normatīvo aktu prasībām un spēlētāju interešu aizsardzību, kā arī uzsāktu interaktīvo izložu darbības uzraudzības pasākumus.*

2017.gadā Inspekcija aktīvi iesaistījies normatīvo aktu pilnveidošanas procesā, sagatavojot priekšlikumus par nepieciešamajiem grozījumiem, kā arī piedaloties FM sagatavoto projektu izvērtēšanā un atzinumu sniegšanā.

- 1) Ministru kabineta noteikumu izstrāde, lai nodrošinātu azartspēļu automātu saslēgšanu vienotā tīklā:
 - "Grozījumi Ministru kabineta 2006.gada 27.jūnija noteikumos Nr.512 "Azartspēļu un izložu organizēšanas un uzturēšanas uzraudzības un kontroles kārtība" (MK-27.06.2017);
 - "Grozījumi Ministru kabineta 2006.gada 19.decembra noteikumos Nr.1043 "Azartspēļu un izložu organizācijas vienotā grāmatvedības uzskaites kārtība" (iesniegti priekšlikumi 27.01.2017 TND).
- 2) Ministru kabineta noteikumu izstrāde, lai nodrošinātu 23.11.2016. pieņemto likumu darbību izložu un azartspēļu jomā:
 - MK noteikumi "Kārtība, kādā interaktīvo azartspēļu un interaktīvo izložu organizētājs iesniedz paziņojumu par pārskata ceturksni" (izskatīts MK 13.06.2017);
 - Grozījumi Ministru kabineta 2015.gada 6.janvāra noteikumos Nr.3 "Noteikumi par izložu un azartspēļu nodokļa pārskatu veidlapu paraugiem un izložu un azartspēļu nodokļa pārskatu iesniegšanas kārtību" (izskatīts MK 12.09.2017);
 - MK Noteikumi "Kārtība, kādā iesniedzama informācija par interaktīvo azartspēļu un interaktīvo izložu organizēšanā izmantojamām programmām, drošības un fizisko personu datu aizsardzības pasākumiem" (izsludināts VSS 20.07.2017);
 - MK noteikumi "Interaktīvo azartspēļu un interaktīvo izložu spēlētāju reģistrācijas un identitātes pārbaudes kārtība" (izskatīts MK 05.12.2017);
 - MK noteikumi "Interaktīvo azartspēļu un interaktīvo izložu organizēšanā izmantojamās spēles programmas atbilstības pārskatā iekļaujamā informācija" (izsludināts VSS 23.11.2017).

2017.gada beigās uzsākta VAS "Latvijas Loto" iesniegto interaktīvo izložu programmu un loteriju noteikumu analīze, organizētas pārrunas ar loteriju produktu ražotājiem Lielbritānijā un spēļu programmu testēšanas laboratorijas ekspertiem par piedāvāto spēļu atbilstību Latvijas Azartspēļu un izložu likuma prasībām.

4) *Inspekcijas resursu efektīva pārvaldība, pilnveidojot iestādes administratīvo darbību, papildinot amatpersonu profesionālās prasmes un iemaņas, e-pakalpojumu izmantošanu sadarbībā ar klientiem un "konsultē vispirms" principa ievērošanu.*

Lai racionāli izmantotu darbaspēka resursus un akcentētu prioritātes, veikta darbinieku pārcelšana amatos, kā arī mainīta Kontroles departamenta struktūra, atsevišķi izdalot divas nodaļas, nosacīti pienākumus sadalot interaktīvās vides uzraudzībai un klasisko azartspēļu vietu un preču loteriju uzraudzībai.

Lai veiktu profesionālu izložu un azartspēļu uzraudzību atbilstoši aktuālajam azartspēļu un izložu nozares piedāvājumam un tendencēm, Inspekcija turpina darbiniekiem nodrošināt nepārtrauktu apmācību un profesionālo iemaņu celšanu. Izložu un azartspēļu nozare ir specifiska nozare, tāpēc Inspekcijas darbinieki ar savām zināšanām, prasmi, profesionalitāti un pieredzi ir lielākā Inspekcijas vērtība. Kopumā Inspekcijas darbinieki 49 nodarbībās apmeklējuši 31 dažādu apmācību kursu, ko organizē gan Valsts administrācijas skola, gan VRAA, gan citas mācību firmas.

Inspekcija regulāri organizē informatīvās sanāksmes nozares uzņēmumu vadītājiem un amatpersonām par nozarei svarīgām aktualitātēm – statistikas rādītājiem, plānotiem normatīvo aktu grozījumiem, kā arī tiek sniegti skaidrojumi par inspekcijas konstatētajiem pārkāpumiem un to būtību. 2017.gadā ir notikušas 4 šādas sanāksmes. Papildus tam notikušas tikšanās ar Latvijas Spēļu biznesa asociācijas vadību par nozares aktualitātēm, diskusijas par sagatavotajiem likumprojektiem, kā arī ar atsevišķu kapitālsabiedrību amatpersonām pēc viņu lūguma. Pastāvīgi tiek sniegta informācija masu medijiem par nozares aktualitātēm.

Saziņā ar komersantiem un privātpersonām aktīvi tiek lietota elektroniskā saziņa, gan izmantojot *latvija.lv*, gan e-paraksta iespējas.

Inspekcija ir viena no 22 uzraudzības iestādēm, kas 2017.gada 15.jūnijā parakstījusi sadarbības memorandu par principa “Konsultē vispirms” ieviešanu. Minētais princips tika ievērots Inspekcijas darbībā jau iepriekš. Gan azartspēļu organizētājiem, gan to klientiem ir iespēja tieši, izslēdzot formālu birokrātisku šķēršļu ierobežojumus, saņemt informāciju vai skaidrojumu no attiecīgas amatpersonas.

5)Starptautiskās sadarbības turpināšana azartspēļu un izložu organizēšanas uzraudzības jomā, kolēģu pieredzes apgūšana.

Inspekcijas amatpersonas regulāri piedalās Eiropas Komisijas izveidotajā azartspēļu jomas ekspertu grupas darbā, sniedzot viedokli un komentārus par sagatavotajiem priekšlikumiem, ieteikumiem, kā arī nepieciešamo informāciju un statistikas datus. 2017.gadā notikušas 3 ekspertu grupas sanāksmes. Ekspertu grupas Eiropas Komisijas vadībā izstrādā priekšlikumus EK Rekomendācijām :

- Tehniskās prasības interaktīvo azartspēļu organizēšanas programmatūrai un datiem;
- Spēļu rezultātu manipulāciju nepieļaušanas nodrošināšana;
- Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas nepieļaušana.

2017.gada decembrī Inspekcija organizēja starptautisku konferenci “Azartspēles un atbildīgas spēles princips”. Konferencē savu pieredzi puda Igaunijas un Lietuvas

azartspēļu uzraudzības iestāžu pārstāvji, kā arī kolēģi no Somijas, Gēteborgas Universitātes profesors Pērs Binde un Stradiņa Universitātes docente Anda Ķīvīte.

Atbilstoši Eiropas Komisijas iniciētā 2015.gada 27.novembrī parakstītā savstarpējās sadarbības līguma nosacījumiem starp ES azartspēļu uzraudzības iestādēm, Inspekcijas amatpersonas 2017.gadā sagatavojušas atbildes uz 22 informācijas pieprasījumiem no Čehijas, Kipras, Slovākijas, Beļģijas, Grieķijas, Maltas, Nīderlandes, Itālijas, Polijas, Francijas un Lietuvas.

2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti

Azartspēļu un izložu likumā noteikto uzdevumu veikšanai, kā arī pastāvīgas uzraudzības un kontroles pasākumu nodrošināšanai, Inspekcija tiek finansēta valsts pamatbudžeta Finanšu ministrijas budžeta programmas „Uzraudzība un kontrole” apakšprogrammas 39.02.00 „Izložu un azartspēļu organizēšanas un norises uzraudzība” ietvaros.

Likumā noteikto uzdevumu veikšanai, kā arī pastāvīgas uzraudzības un kontroles pasākumu nodrošināšanai inspekcijai 2017.gadā resursi izdevumu segšanai sastādīja 523 954 euro, t.sk. budžeta dotācija 512 744 euro un plānotie ieņēmumi no sniegtā maksas pakalpojuma par azartspēļu iekārtu identifikācijas numuru izsniegšanu 11 210 euro. Resursu izdevumu segšanai plānotais izlietojums - uzturēšanas izdevumiem 501 108 euro un kapitālieguldījumiem 22 846 euro (skatīt 1.tabulā).

Pārskata periodā Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas kopējie izdevumi sastāda 515,8 tūkst. euro, kas veido 98,4 % no kopējā asignējuma, neapgūtais finanšu atlikums sastāda 3 tūkst. euro. Slēgti budžeta asignējumi uz 31.12.2017. sastāda 862 euro. Neizlietotā atlikuma no maksas pakalpojuma ieņēmumiem par azartspēļu iekārtu identifikācijas numuru izsniegšanu pārgrāmatošana deponētajā kontā 2 138 euro.

Pārskata periodā sniegtā maksas pakalpojuma par azartspēļu iekārtu identifikācijas numuru izsniegšanu plāna neizpilde bija 5 tūkst. euro. Jaunu azartspēļu iekārtu reģistrāciju ietekmēja sekojoši faktori - katra azartspēļu organizētāja nepieciešamība atjaunot azartspēļu iekārtas, ienesīguma apsvērumi un grozījumi likumā “Par izložu un azartspēļu nodevu un nodokli” par azartspēļu nodokļa likmju paaugstināšanu par 30%, kas stājās spēkā 2018. gada 1. janvārī. Izmaksu pieaugums, tā ietekme uz kopējo uzņēmuma rentabilitāti ietekmēja jaunu azartspēļu iekārtu skaita samazinājumu.

Inspekcijai piešķirtais valsts budžeta finansējums un tā izlietojums
2016. – 2017.gadā

(euro)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	2016.gadā (faktiskā izpilde)	2017.gadā	
			apstiprināts tāmē	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	535 673	523 954	518 809
1.1.	dotācijas	535 673	512 744	512 744
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	11210	6065
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	533 558	523 954	515 809
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	490 496	501 108	492 966
2.1.1.	kārtējie izdevumi	490 496	501 108	492 966
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	0	0	0
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	0	0	0
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	0	0	0
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	43 062	22 846	22 843

Ievērojot to, ka bija nepieciešami Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas pārziņā esošās informatīvās sistēmas VAIS uzlabojumi un funkcionalitātes pilnveidojumi, kā arī inspekcijas tehniskā aprīkojuma atjaunošana, nozīmīgākās iegādes 2017.gadā bija:

1. Vienotās azartspēļu informācijas sistēmas jaunas versijas izstrāde – 19965 EUR.
2. Papildus telpu aprīkojuma iegāde (pamatlīdzekļi un inventārs) – 1807 EUR.
3. Datortehnikas iegāde (inventārs) – 612 EUR.
4. Sakaru līdzekļu iegāde (pamatlīdzekļi un inventārs) – 2265,95 EUR.

Savas darbības nodrošināšanai un noteikto funkciju veikšanai Inspekcija nesaņem ārvalstu finanšu palīdzību, ziedojumus vai dāvinājumus. Inspekcija nav saņēmusi valsts aizdevumus, nav veikusi un pasūtījusi pētījumus, tai nav finanšu saistības.

2.1.Darba plānā iekļautās prioritātes un informācija par to īstenošanu

Ievērojot konceptuālos uzdevumus, Finanšu ministrijas Darba plānā 2017.gadam inspekcijai bija noteikti šādi galvenie uzdevumi:

- 1) Normatīvo aktu izstrāde, lai pilnveidotu izložu un azartspēļu jomas un nodokļu un nodevu regulējumu.

Minētais uzdevuma izpildes rezultātā tiks veidota stabila un prognozējama politika, kas nodrošina pastāvīgus un stabilus nodokļu ieņēmumus. Normatīvo aktu izstrāde plānota 3 virzienos:

- a) Inspekcijas dalība un pienesums Izložu uz azartspēļu jomas pamatnostādņu izstrādē. Jāatzīst, ka 2017.gada rudenī tika veiktas izmaiņas Finanšu ministrijas struktūrā un atbildības sadalījumā par azartspēļu un izložu politikas jomu un 2017.gadā azartspēļu un izložu jomas pamatnostādņu izstrādes darba grupa netika vēl sasaukta, bet 2017.gada novembrī notika vairākas Inspekcijas amatpersonu tikšanās ar FM par politikas veidošanu atbildīgajām amatpersonām, kas iepazinās ar inspekcijas viedokli par aktualitātēm nozarē.
- b) Ministru kabineta noteikumu izstrāde, lai nodrošinātu azartspēļu automātu saslēgšanu vienotā tīklā.

Inspekcija sagatavoja priekšlikumus "Grozījumi Ministru kabineta 2006.gada 27.jūnija noteikumos Nr.512 "Azartspēļu un izložu organizēšanas un uzturēšanas uzraudzības un kontroles kārtība", kas 27.06.2017 izskatīti un akceptēti MK sēdē (Nr.374).

Turpinās priekšlikumu sagatavošana "Grozījumi Ministru kabineta 2006.gada 19.decembra noteikumos Nr.1043 "Azartspēļu un izložu organizācijas vienotā grāmatvedības uzskaites kārtība".

- c) Ministru kabineta noteikumu izstrāde, lai nodrošinātu 23.11.2016. pieņemto likumu darbību izložu un azartspēļu jomā, kas noteica papildus prasības interaktīvo izložu organizēšanai, kā arī interaktīvo azartspēļu un izložu spēlētāju reģistrēšanai.

Inspekcija sagatavoja priekšlikumus MK noteikumiem "Kārtība, kādā interaktīvo azartspēļu un interaktīvo izložu organizētājs iesniedz paziņojumu par pārskata ceturksni", apstiprināti MK sēdē 13.06.2017, Nr.337.

Inspekcija sagatavoja priekšlikumus Grozījumiem Ministru kabineta 2015.gada 6.janvāra noteikumos Nr.3 "Noteikumi par izložu un azartspēļu nodokļa pārskatu veidlapu paraugiem un izložu un azartspēļu nodokļa pārskatu iesniegšanas kārtību", apstiprināti MK sēdē 12.09.2017, Nr.539.

Inspekcija sagatavoja priekšlikumus MK noteikumiem "Interaktīvo azartspēļu un interaktīvo izložu spēlētāju reģistrācijas un identitātes pārbaudes kārtība" (groz.MK 854), apstiprināti MK sēdē 05.12.2017, Nr.715.

Inspekcija sagatavoja priekšlikumus MK noteikumiem “Interaktīvo azartspēļu un interaktīvo izložu organizēšanā izmantojamās spēles programmas atbilstības pārskatā iekļaujamā informācija”, izsludināts VSS-1217, 23.11.2017 un nosūtīts saskaņošanai ar Eiropas Komisiju kā tehnisko noteikumu projekts.

Inspekcija sagatavoja priekšlikumus MK Noteikumiem “Kārtība, kādā iesniedzama informācija par interaktīvo azartspēļu un interaktīvo izložu organizēšanā izmantojamām programmām, drošības un fizisko personu datu aizsardzības pasākumiem”, izsludināts VSS-762, 20.07.2017.

- 2) Sniegt divas reizes gadā (par pusgada un gada rezultātiem) ziņojumu ministrei un valsts sekretārei par IAUI darbību - paveiktais, secinājumi, aktuālie jautājumi nākamajā periodā, priekšlikumi.

Minētie ziņojumi sagatavoti un iesniegti Finanšu ministrijas vadībai, par 2016.gada rezultātiem 2017.gada 3.februārī, par 2017.gada 6 mēnešu darbību – 2017.gada 8.augustā, par 2017.gada rezultātiem – 2018.gada 3.februārī. Ziņojumos norādīti Inspekcijas veikto uzdevumu rezultatīvie rādītāji, amatpersonu sadarbība ar sociālajiem partneriem un citu kontroles iestāžu darbiniekiem, iesaistīšanās Eiropas Komisijas darba grupā par interneta azartspēļu uzraudzības jautājumiem, kā arī uzraugāmās nozares darbības rezultātu analīze.

2.2. Rezultatīvo rādītāju izpildes analīze

Inspekcijas darbības rezultāti un to rezultatīvo rādītāju izpilde tiek vērtēta atbilstoši Inspekcijas 2017.-2019.gada darbības Stratēģijā ietvertajiem darbības virzieniem un noteiktajiem uzdevumiem darbības virziena īstenošanai.

2.tabula

Inspekcijas rezultatīvo rādītāju izpilde 2017.gadā

1. Darbības virziens: Kapitālsabiedrību licencēšana, uzraudzība un darbības analīze				
Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības		
		2017-pl.	2017-fakt.	%
1.1. Izložu, azartspēļu, preču un pakalpojumu loteriju organizētāju licencēšana	Izsniegtās (pārreģistrētās) licences (skaits)	427	432	101,1
	Licences izsniegšanai (pārreģistrācijai) iesniegtās dokumentācijas atbilstība normatīvo aktu prasībām (%)	100	100	100,0
	Izsniegtās preču un pakalpojumu loteriju atļaujas (skaits)	800	634	79,2
	Preču un pakalpojumu loteriju atļaujas izsniegšanai iesniegtās dokumentācijas atbilstība normatīvo aktu prasībām (%)	100	100	100,0

1.2. Kapitālsabiedrību darbības analīze	Izložu un azartspēļu nodeva valsts pamatbudžetā (euro)	2 485 480	2 985 740	120,1
	Preču un pakalpojumu loteriju organizēšanas valsts nodeva valsts pamatbudžetā (euro)	362 418	399 323	110,1

Skaidrojums par 2017.gada licencēšanas darbību:

- izsniegta viena jauna azartspēļu organizēšanas licence (azartspēļu nodeva 427 000 EUR) un viena jauna licence azartspēļu organizēšanai ar elektronisko sakaru pakalpojumu starpniecību (azartspēļu nodeva 200 000 EUR);
- salīdzinot ar plānoto licenču skaitu, nebūtiski samazinājies licenču skaits spēļu zālēm un totalizatora likmju pieņemšanas vietām;
- azartspēļu organizēšanas licenču pārreģistrācijas skaits bija mazāks, nekā tika plānots. To ietekmēja 2016. gada nogalē notikušī azartspēļu tirgus dalībnieku reorganizācija jeb apvienošana.

Preču un pakalpojumu loteriju skaita samazinājums skaidrojams ar grozījumiem Preču un pakalpojumu loteriju organizēšanas likumā, kas stājās spēkā 2017. gada 1. janvārī. 2017. gadā katram preses izdevumam tiek izsniegta viena atļauja par visām ceturksnī organizētām loterijām. 2016. gadā atļauja tika izsniegta par katru loteriju.

Apkopojot datus par preču un pakalpojumu loteriju skaitu, atbilstoši Preču un pakalpojumu loteriju likuma redakcijai, kas bija spēkā līdz 31.12.2016., 2017. gadā tika organizētas 854 preču un pakalpojumu loterijas.

2.Darbības virziens: Azartspēļu un izložu organizētāju darbības kontrole				
Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības		
		2017-pl.	2017-fakt.	%
2.1.Azartspēļu un izložu nozares dalībnieku kontroles pasākumi	2.1.1.Kontroles un uzraudzības pasākumi (azartspēlēs, izlozēs, preču un pakalpojumu loterijās (skaits))	2960	2947	99,6
2.2. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas un terorisma finansēšanas (NILLTF) pasākumu plānā iekļauto uzdevumu izpilde	2.2.1. Regulāra NILLTF risku novērtēšana, tipoloģiju noteikšana un vadlīniju aktualizēšana	100%	100%	100,0
	2.2.2. Inspekcijas atbildīgo amatpersonu par NILLTF jomu apmācības (apmācību skaits gadā)	1	3	300,0
	2.2.3. Uzraugāmo subjektu atbildīgo amatpersonu par NILLTF jomu	19	44	231,5

	apmācības (apmācību skaits gadā) 2.2.4.Uz risku analīzes rezultātu balstītas visu uzraugāmo subjektu pārbaudes (pārbaužu skaits gadā)	42	15	35,7
2.3.Ieviesta azartspēļu automātu pieslēgšana vienotajai azartspēļu automātu kontroles un uzraudzības sistēmai	2.3.1.Spēļu automāti pieslēgti azartspēļu automātu kontroles un uzraudzības sistēmai (%)	0	0	-
2.4. Samazināts Latvijā nelicenzētu interaktīvo azartspēļu organizētāju tirgus segments, tādā veidā veicinot godīgu konkurenci un nodrošinot ieņēmumu pieaugumu budžetā.	2.4.1.Pieaugums no interaktīvo azartspēļu ienākumiem katru gadu (%)	10%	53,5%	+43,5 (procentpunkti)

Ievērojot 4. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas Direktīvas prasības, Inspekcijas amatpersonas izstrādājušas vadlīnijas azartspēļu un izložu tirgus dalībniekiem – Iekšējo kontroles sistēmu izveidošanai un Nozares iespējamo risku tipoloģijas un rīcība risku novēršanai (apstiprinātas 2017.gada 25.septembrī). Ievērojot faktu, ka grozījumi Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā (NILLTFL) tika veikti tikai 2017.gada 26.oktobrī, radušās būtiskas nobīdes plānotajos apmācību un kontroles pasākumu rezultatīvajos rādītājos, t.i., stājoties spēkā NILLTFN likuma grozījumiem, intensīvi tika veiktas iesaistīto personu apmācības, gan organizējot kopīgus seminārus, gan konsultējot individuāli, kā arī veikti kontroles pasākumi vismaz vienu reizi katrā licencētajā kapitālsabiedrībā.

Lai nepieļautu nelicencētu interaktīvo azartspēļu pakalpojumu pieejamību Latvijā, pieņemti 90 lēmumi, bloķējot 175 IP adreses. Licencēto interaktīvo azartspēļu ieņēmumi 2017.gadā sasniedz 28,1 milj.euro, kas ir par 9,8 milj.euro jeb 53,5% vairāk nekā 2016.gadā, valsts budžetā iekasējot 2,81 milj.euro.

3.Darbības virziens: Priekšlikumu sagatavošana un iesniegšana FM normatīvo aktu papildināšanai				
Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības		
		2017-pl.	2017-fakt.	%
3.1.Ieviesta azartspēļu automātu pieslēgšana vienotajai azartspēļu automātu kontroles un uzraudzības sistēmai				
	3.2.1.spēļu automāti pieslēgti azartspēļu automātu kontroles un uzraudzības sistēmai (%)	0	0	0

3.2. Izložu organizētājiem nodrošināta informācija par kārtību, kādā veicami personas datu aizsardzības, spēlētāju reģistrācijas un drošības pasākumi, kā arī noteikta interaktīvo izložu programmas atbilstības pārskatā iekļaujamā informācija.	3.2.2. Izsniegtās (pārreģistrētās) licences interaktīvo izložu organizēšanai (skaits)	1	1	100,0
3.3. Nodrošināta ilgtspējīga un sekmīga azartspēļu un izložu organizēšanas jomas attīstība, ņemot vērā sabiedrības intereses.	3.2.3. Ar Inspekcijas amatpersonu līdzdalību izstrādāts politikas plānošanas dokuments azartspēļu un izložu jomā.	0	0	0

Notiek sagatavošanās spēļu automātu pieslēgšanai vienotajai sistēmai, Inspekcijas amatpersonām veicot apsekojumus un novērtējot azartspēļu organizētāju sistēmu demo versijas un to atbilstību normatīvo aktu prasībām, kā arī izvērtējot nepieciešamību pilnveidot Inspekcijas IT sistēmas veiksmīgam datu eksportam un sistēmu savietojamībai.

2017.gada 26.oktobrī izsniegta interaktīvo azartspēļu organizēšanas licence SIA "PAF Latvia", kas savu pakalpojumu klientiem sāks piedāvāt 2018.gada 1.ceturksnī. Papildus tiek sniegtas konsultācijas par licences saņemšanai noteiktajiem kritērijiem un prasībām ar SIA "LVBet".

Ievērojot faktu, ka FM veiktas struktūras izmaiņas, izveidojot jaunu departamentu, kas atbild par sabiedrības interešu politikām t.sk., azartspēļu un izložu organizēšanas politiku, 2017.gada novembrī Inspekcijas amatpersonām notika vairākas sarunas ar jaunā departamenta atbildīgajām amatpersonām, kuru laikā Inspekcija sniedza savu viedokli par nozares aktualitātēm un nepieciešamo regulējuma papildinājumu. Plānots līdz 2018.gada beigām izstrādāt politikas plānošanas dokumentu "Azartspēļu un izložu politikas pamatnostādnes 2019.-2026.gadam".

4.Darbības virziens: Inspekcijas administratīvās darbības pilnveidošana				
Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības		
		2017-pl.	2017-fakt.	%
4.1.Ieņēmumu nodrošinājums iestādes darbības kapacitātes stiprināšanai	4.1.1.ieņēmumi no maksas pakalpojumiem (euro)	11210	6065	54,1
	4.1.2.izsniegtie azartspēļu iekārtu identifikācijas numuri (skaits)	1000	487	48,7

	4.1.3. azartspēļu iekārtu atjaunošanas rādītājs (%) (jaunu reģistrēto iekārtu īpatsvars pret kopējo reģistrēto iekārtu skaitu)	5	6,25	+1,25 (procentpunkti)
4.2. Nodrošināta iestādes darba kvalitāte	4.2.1.klientu apmierinātības līmenis (10 baļļu skalā)	7	8,2	+1,2 (procentpunkti)

Jaunu azartspēļu iekārtu reģistrāciju ietekmēja sekojoši faktori:

- katra azartspēļu organizētāja nepieciešamība atjaunot azartspēļu iekārtas, iekārtas ienesīguma apsvērumi;
- grozījumi likumā “Par izložu un azartspēļu nodevu un nodokli” par azartspēļu nodokļa likmju paaugstināšanu, kas stājās spēkā 2018. gada 1. janvārī. Izmaksu pieaugums, tā ietekme uz kopējo uzņēmuma rentabilitāti, iespējamā azartspēļu iekārtu skaita samazināšana.

2017.gadā kopā tika reģistrētas jaunas 540 azartspēļu iekārtas, kopā nozarē reģistrētas 8629 azartspēļu iekārtas, t.i., atjaunotas 6,25% no visām reģistrētām iekārtām.

Gan azartspēļu organizētājiem, gan to klientiem ir iespēja tieši, izslēdzot formālu birokrātisku šķēršļu ierobežojumus, saņemt informāciju vai skaidrojumu no attiecīgas amatpersonas. 2017.gada augustā - septembrī tika veikta aptauja – pētījums par inspekcijas, kā valsts pārvaldes iestādes, darbu (klientu aptauja).

Vidējais novērtējums par IAUI 8.5 punkti (10 baļļu sistēmā).

Preču un pakalpojumu loteriju uzraudzībā – 7.97 (arī 10 baļļu sistēmā). Vidējais vērtējums 8,2 balles.

Par azartspēļu uzraudzību aptauja netika veikta, jo tas būtu neobjektīvi. Darba kvalitāti apliecina arī sūdzību/pārsūdzību neesamība par IAUI darbībām un rīcību.

2.3.Informācija par sniegtajiem pakalpojumiem

Atbilstoši noteiktajām funkcijām, iestādes sniegtie pakalpojumi 2017.gadā ir bijuši šādi - valsts pārvaldes funkciju īstenošana, veicot izložu, azartspēļu un preču un pakalpojumu loteriju organizētāju licencēšanu, nodrošinot godīgas konkurences principus.

Inspekcijas pienākumos ietilpst pārliecināties par plānotā izložu un azartspēļu nodevas un nodokļa apjoma ieskaitīšanu valsts budžetā, lai analizētu sagatavoto priekšlikumu pamatotību un efektivitāti, plānotu ienākumus valsts budžetā nākošiem termiņiem. Inspekcijas funkcijās ietilpst arī veikt azartspēļu automātu un galdu

reģistrēšanu, izvērtēt iesniegto tehnisko dokumentāciju un atbilstības apstiprinājumus, un pozitīva izvērtējuma rezultātā piešķirt iekārtām identifikācijas numurus.

2017.gadā inspekcijas amatpersonas sniegušas šādus pakalpojumus:

- 15 azartspēļu organizēšanas licenču izsniegšana vai pārreģistrācija;
- 390 azartspēļu organizēšanas vietu (kazino, spēļu zāļu, bingo zāļu, totalizatora likmju pieņemšanas vietu) licenču izsniegšana vai pārreģistrācija;
- 20 valsts mēroga un vietēja mēroga izložu licenču izsniegšana vai pārreģistrācija;
- 7 interaktīvo azartspēļu organizēšanas licenču izsniegšana vai pārreģistrācija;
- 470 azartspēļu iekārtu un spēles programmu atbilstības pārskatu izvērtēšana;
- 541 azartspēļu automātu un galdu pierēģistrēšana un identifikācijas numuru izsniegšana;
- 675 preču un pakalpojumu loteriju atļauju izsniegšana, tajā skaitā, 474 atļaujas (jeb 70,2%) izsniegtas paātrinātā kārtībā;

2017.gadā azartspēļu tirgū ienācis jauns dalībnieks – “Storm International”, globāls kazino attīstītājs un operators, kas pārstāv daļu no “Shangri La” kazino tīkla, izveidojis kazino “SL Casino Riga” pēc rekonstrukcijas jaunatvērtajā viesnīcā “Grand Hotel Kempinsky Riga”. Kazino, kas paredzējis VIP klientu nišas attīstību, darbu uzsāka 17.novembrī. Gada nogalē azartspēļu licenci darbībai interaktīvajā vidē saņēmusi kapitālsabiedrība “PAF Latvia”, kas ir Ālandu salās bāzētā interaktīvo azartspēļu operatora meitas sabiedrība. PAF Latvija darbību plāno uzsākt 2018.gada 1.ceturksnī. 2017.gadā izsniegtas 2 jaunas totalizatora likmju pieņemšanas vietu licences – Madonā un Jēkabpilī, VAS “Latvijas Loto” uzsākusi jaunu projektu – momentloteriju “Simtgades loterija”, kuras ienākumu daļa tiks novirzīta Latvijas vidusskolu labāko absolventu apbalvošanai.

2017.gadā tika veikta atšķirīga preču un pakalpojumu loteriju organizēšanas atļauju izsniegšanas kārtība, ievērojot 2016.gada nogalē veiktos grozījumus “Preču un pakalpojumu loteriju likumā”. Visām organizētajām loterijām, neatkarīgi no laimestu fonda lieluma, tiek izsniegta atļauja, valsts nodeva jāmaksā neatkarīgi no laimestu fonda lieluma, papildus tam, par loterijas pieteikuma izskatīšanu paātrinātā termiņā, iekasējama papildus nodeva 47 euro apmērā. Izņēmums ir preses izdevumu loterijas, kurām nav jāmaksā valsts nodeva, kā arī preses izdevumu pieteikumus izskata un atļauju izsniedz kopā par visu ceturksni.

Kopā 2017.gadā Inspekcija izsniegusi 675 preču un pakalpojumu loteriju atļaujas, no tām 70,2% izsniegtas paātrinātā kārtībā. Lai gan kopējais loteriju skaits ir mazāks, tomēr kopējais loterijās piedāvātais laimestu fonds sastāda 1,832 milj.euro, bet ar valsts nodevu apliekamais laimestu fonds ir 1,680 milj.euro, valsts budžetā ieskaitīti 0,399 milj.euro, kas ir līdzīgs apjoms ar valsts nodevas maksājumiem valsts budžetā 2016.gadā.

Lai ieviestu daļēju pašfinansējošo nozares uzraudzības modeli azartspēļu organizēšanas jomā, no 2017.gada 1.janvāra Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija sniedz maksas pakalpojumu – azartspēļu automātu un iekārtu reģistrācijas numuru

izsniegšana. Kopumā 2017.gadā tika izsniegti 541 azartspēļu iekārtas identifikācijas numurs, iekasējot 6064,61 *euro*. Pārskata periodā sniegtā maksas pakalpojuma par azartspēļu iekārtu identifikācijas numuru izsniegšanu plāna neizpilde bija 5 tūkst. *euro*. Jaunu azartspēļu iekārtu reģistrāciju ietekmēja sekojoši faktori - katra azartspēļu organizētāja nepieciešamība atjaunot azartspēļu iekārtas, ienesīguma apsvērumi un grozījumi likumā “Par izložu un azartspēļu nodevu un nodokli” par azartspēļu nodokļa likmju paaugstināšanu par 30%, kas stājās spēkā 2018. gada 1. janvārī. Izmaksu pieaugums, tā ietekme uz kopējo uzņēmuma rentabilitāti ietekmēja jaunu azartspēļu iekārtu skaita samazinājumu.

Lai efektīvāk nodrošinātu lietvedības dokumentu apriti un apstrādi, 2016.gadā darbu uzsāka elektroniskā lietvedības sistēma. Ar tās palīdzību normatīvajos aktos noteiktā kārtībā un termiņos tiek izskatīti saņemtie fizisko un juridisko personu iesniegumi un pieteikumi licenču, atļauju un izziņu saņemšanai, kā arī dažādu skaidrojumu un informācijas sniegšanai. 2017.gadā tika veikti pilnveidojumi un papildinājumi lietvedības sistēmas darbībai.

2017.gadā Inspekcijas lietvedības sistēmā reģistrēti 3902 saņemtie dokumenti, elektroniski saņemti 1642 (tai skaitā ar e-parakstu 1004). Salīdzinot ar 2016.gadu, elektroniski saņemti par 7% vairāk dokumentu (2016.g.~35%, 2017.g.~42%). 2017.gadā Inspekcijā sagatavoti un nosūtīti elektroniski apmēram tik pat, cik 2016.gadā ~53% no kopējā dokumentu skaita, pieaudzis par 3% ar e-parakstu parakstīto dokumentu skaits. Saziņa ar valsts iestādēm notiek gandrīz tikai elektroniski. Komersantiem un privātpersonām telefoniski un klātienē tika paskaidrotas iespējas dokumentus iesniegt elektroniski. Palielinājies privātpersonu iesniegumu skaits, kas elektroniski iesniegti caur portālu www.latvija.lv (2016.g.-35, 2017.g.-51).

2.4. Iekšējā audita pasākumi un ieteikumi

Atbilstoši apstiprinātam plānam, Inspekcijas iekšējo auditu veic Finanšu ministrijas Iekšējā audita departaments. Paralēli tam, Inspekcijā revīzijas pastāvīgi veic Valsts kontrole. 2017.gadā par inspekcijas darbu veiktas divas pārbaudes.

FM Iekšējā audita departaments veica pārskata gada inventarizāciju, lai sniegtu FM un iestādes vadībai, ka inventarizācija tiek veikta atbilstoši NA prasībām, faktisko ķermenisko un bezķermenisko lietu apjoms atbilst grāmatvedības uzskaitē un, sagatavojot gada pārskatu, var paļauties uz inventarizācijas rezultātu ticamību.

Valsts Kontrole veica ikgadējo revīziju par 2017.gada finanšu pārskata sagatavošanas pareizību.

Minēto pārbažu rezultātā trūkumi Inspekcijas darbā nav konstatēti.

3. Informācija par inspekcijas personālu

Viens no Inspekcijas, kā valsts pārvaldes iestādes uzdevums ir – nodrošināt iestādes efektīvu darbību, klientorientētu pakalpojumu sniegšanu, atbalstīt nodarbināto profesionalitātes celšanu un ieviest aktīvu komunikāciju ar sabiedrību. Šī uzdevuma izpildē pastāvīgi notiek iestādes darbinieku zināšanu pilnveidošana, nepieciešamības gadījumā veicot darbinieku papildus apmācību, lai pēc iespējas paplašinātu strādājošo kompetences un nodrošinātu visu funkciju izpildi noteiktajos termiņos.

Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija strādā no 1998.gada 1.janvāra. Inspekcijā uz 2017.gada 1.janvāri bija nodarbināti 19 strādājošie. Inspekcijas struktūrā ir 2 departamenti: Kontroles departaments un Juridiskais departaments ar Licencēšanas nodaļu un Finanšu analīzes un uzskaites nodaļu. Kopumā uz 2017.gada 31.decembri personāla sarakstā iekļautas 19 amata vietas, faktiski nodarbināti 19 darbinieki. Lai racionāli izmantotu darbaspēka resursus un akcentētu prioritātes, veikta darbinieku pārcelšana amatos, kā arī mainīta Kontroles departamenta struktūra, atsevišķi izdalot divas nodaļas, nosacīti pienākumus sadalot interaktīvās vides uzraudzībai un klasisko spēļu vietu un preču loteriju uzraudzībai.

Uz 2017.gada 31.decembri inspekcijā bija 19 amata vietas. No visām amata vietām 18 civildienesta ierēdņi un 1 darbinieks. No 19 amata vietām 8 (42,1%) ir vadošie amati – priekšnieks, departamenta direktors, nodaļas vadītājs, bet 11 (57,9%) ir speciālistu amati. 2017.gada decembrī no kopumā inspekcijā strādājošiem bija 9 sievietes un 10 vīrieši. Inspekcijas strādājošo vidējais vecums ir 43 gadi.

2017.gadā konstatēta kadru mainība 10,5% apmērā, kad gada sākumā 2 darbinieki nepietiekoša atalgojuma dēļ izvēlējās pārtraukt darba attiecības, bet vēl viens darbinieks veselības stāvokļa dēļ pārtrauca darba attiecības. 2017.gada novembrī darbinieku atlases rezultātā pieņemti 2 jauni darbinieki.

Lai veiktu profesionālu izložu un azartspēļu uzraudzību atbilstoši aktuālajam azartspēļu un izložu nozares piedāvājumam un tendencēm, Inspekcija turpina darbiniekiem nodrošināt nepārtrauktu apmācību un profesionālo iemaņu celšanu. Izložu un azartspēļu nozare ir specifiska nozare, tāpēc Inspekcijas darbinieki ar savām zināšanām, prasmi, profesionalitāti un pieredzi ir lielākā Inspekcijas vērtība. Finanšu līdzekļu ietvaros tiek nodrošināta Inspekcijas amatpersonu mācību vajadzības, ievērojot novērtēšanas procesā ieteikto, kā arī, ievērojot iestādes darba aktualitātes, un tam nepieciešamo zināšanu apguvi. Kopumā 2017.gadā Inspekcijas darbinieki 49 nodarbībās apmeklējuši 31 dažādu apmācību kursu, ko organizē gan Valsts administrācijas skola, gan VRAA, gan citas mācību firmas.

Labākie darbinieki novērtēti un saņēmuši Finanšu ministrijas apbalvojumus – Par nozīmīgu ieguldījumu izložu un azartspēļu nozares uzraudzības nodrošināšanā, priekšnieces vietnieks Edvīns Priede apbalvots ar FM Atzinības rakstu, un Par godprātīgu darbu izložu un azartspēļu tirgus uzraudzības nodrošināšanā Kontroles departamenta vecākais inspektors Mareks Grauzs apbalvots ar FM Atzinības rakstu.

Ievērojot faktu, ka 2017.gada 2.decembrī Inspekcija atzīmēja darbības 20 gadu jubileju, tika organizēta starptautiska konference “Azartspēles un atbildīgas spēles

princips, tā attīstība 20 gados”. Konferencēs darbā piedalījās Finanšu ministre, FM atbildīgo departamentu pārstāvji, nozares pārstāvji, kā arī lektori no Lietuvas, Igaunijas, Zviedrijas, Somijas un Latvijas. Konferencēs noslēgumā par nozīmīgu ieguldījumu izložu un azartspēļu nozares organizēšanas uzraudzības nodrošināšanā Inspekcijas priekšniecei S.Birnei finanšu ministre pasniedza Ministru prezidenta Pateicības rakstu, bet Inspekcijas Goda raksts tika piešķirts 7 inspekcijas amatpersonām.

Inspekcijas priekšniece un Juridiskā departamenta direktors Jānis Ungurs ir iekļauti Eiropas Komisijas izveidotajā Ekspertu grupā, kas izstrādā priekšlikumus Rekomendācijām par vienotām prasībām interaktīvo azartspēļu organizētājiem Eiropā. Minētās Ekspertu grupas ietvaros 2017.gadā tika organizētas 4 sanāksmes. Ievērojot 2015.gada 27.novembrī parakstītā savstarpējās sadarbības līguma nosacījumus starp ES azartspēļu uzraudzības iestādēm, Inspekcijas amatpersonas sagatavojušas atbildes uz 22 informācijas pieprasījumiem no Čehijas, Kipras, Slovākijas, Beļģijas, Grieķijas, Maltas, Nīderlandes, Itālijas, Polijas, Francijas un Lietuvas.

4.Komunikācija ar sabiedrību

Komunikācijai ar sabiedrību noteikti šādi galvenie uzdevumi:

- 1) veicināt sekmīgu valsts politikas realizāciju izložu un azartspēļu organizēšanā,
- 2) iedzīvotāju un spēļu organizētāju uzticības veicināšana Inspekcijai,
- 3) vispusīgas informācijas nodrošināšana par Inspekciju un tās darbību, skaidrojot tās lomu valsts pārvaldē un aizsargājot spēlētāju tiesības un intereses.

Inspekcijā nav pastāvīga sabiedrisko attiecību speciālista, tāpēc saikni ar medijiem un ziņu aģentūrām nodrošina inspekcijas priekšniece, regulāri nosūtot preses relīzes katra ceturkšņa beigās, kā arī sniedzot papildus informāciju vai skaidrojumus.

Inspekcija, kā iestāde, izveidota un darbojas pēc “vienas pieturas aģentūras” principa, kur ikviena persona bez nekādām neskaidrībām (par iestādes kompetenci, jautājuma piekritību), ātri un operatīvi, var vērsties ar sūdzību, prasību vai jebkādu iesniegumu par savu tiesību iespējamu aizskārumu un lūgumu aizsargāt viņa tiesības. Arī juridiskas personas vienā vietā un operatīvi var saņemt visu informāciju un nepieciešamās licences un atļaujas savu darbību veikšanai. Inspekcijas amatpersonas nekavējoties uzsāk darbības, lai esošo situāciju/problēmu atrisinātu un novērstu, kā arī nepieļautu atkārtotanos nākotnē. 2017.gadā Inspekcijā saņemti 87 fizisko personu iesniegumi par azartspēļu interneta vietņu un spēļu vietu darbību. Visi saņemtie iesniegumi izvērtēti, veiktas pārbaudes vai sniegtas skaidrojošas atbildes.

Inspekcija regulāri organizē informatīvās sanāksmes nozares uzņēmumu vadītājiem un amatpersonām par nozarei svarīgām aktualitātēm – statistikas rādītājiem, plānotiem normatīvo aktu grozījumiem, kā arī tiek sniegti skaidrojumi par inspekcijas konstatētajiem pārkāpumiem un to būtību. 2017.gadā ir notikušas 4 šādas sanāksmes. Papildus tam notikušas tikšanās ar Latvijas Spēļu biznesa asociācijas vadību par nozares

aktualitātēm, diskusijas par sagatavotajiem likumprojektiem – gan pēc inspekcijas amatpersonu iniciatīvas, gan pēc LSBA vai kapitālsabiedrību vadītāju ierosmes.

Regulāri tiek sniegta informācija masu medijiem par nozares aktualitātēm. Inspekcijas amatpersonas regulāri piedalās darba grupās, diskusijās, tai skaitā, Saeimas Budžeta un Finanšu (nodokļu) komisijas sēdēs, Latvijas Pašvaldību savienības, Lielo Pilsētu Asociācijas, Tieslietu ministrijas u.c. sniedzot viedokli un informāciju savas kompetences ietvaros.

Gan saziņā ar izložu un azartspēļu organizētājiem, gan iestādēm un fiziskām personām Inspekcija aicina izmantot un izmanto elektroniskos saziņas līdzekļus, tajā skaitā, dokumentus ar e-parakstu. Stabila sadarbība izveidojusies ar laikrakstu “Dienas Bizness”, kā arī ziņu aģentūrām BNS un LETA.

Būtisks publiskās informācijas avots ir Inspekcijas interneta mājaslapa www.iaui.gov.lv. Mājaslapā ir plaši pieejama informācija par Inspekciju, tās funkcijām, struktūru un izveidošanas vēsturi, par ieņēmumiem budžetā no izložu un azartspēļu organizēšanas, par uzraudzības un kontroles rezultātiem. 2017.gadā Inspekcijas mājaslapas apmeklējumu skaits sasniedz 1 451 125 sesijas, kas norāda uz milzīgo klientu interesi par azartspēļu un izložu nozari un informāciju, kas ar to saistīta. Mājaslapā pieejami nozares statistikas dati, visi ārējie un iekšējie normatīvie akti, kas regulē izložu un azartspēļu, kā arī preču un pakalpojumu loteriju organizēšanu. Inspekcijas mājaslapas apmeklētājiem ir iespējams ar elektroniskā pasta starpniecību uzdot Inspekcijas darbiniekiem viņus interesējošus jautājumus un par tiem saņemt izsmelto atbildi. Papildus tam, visa minētā informācija mājaslapā pieejama arī angļu valodā.

Regulāras diskusijas par azartspēļu tirgus attīstības tendencēm, kā arī likuma normu piemērošanas prasību izpratni pastāvīgi notiek ar biedrību, kas pārstāv lielāko daļu no Latvijā licencētajām izložu un azartspēļu firmām – Latvijas Spēļu biznesa asociāciju.

5. Izložu un azartspēļu nozares darbības rezultāti un Inspekcijas veiktie uzraudzības un kontroles pasākumi

Pēc kapitālsabiedrību operatīvās informācijas, 2017.gadā izložu un azartspēļu nozares neto ieņēmumi sasniedz 280,921 milj.euro, kas ir par 32,756 milj.euro jeb 13,2% vairāk nekā 2016.gadā. Tas nozīmē, ka 10 gadu laikā azartspēļu un izložu nozare ir sasniegusi apgrozījumu, kāds bija pirmskrīzes perioda maksimumā 2007.gadā. Tajā skaitā, neto ieņēmumi no azartspēlēm sasniedz 244,222 milj.euro, kas ir par 11,6% vairāk nekā 2016.gadā, bet izložu apgrozījums sasniedzis 36,699 milj.euro, kas par 25,2% pārsniedz 2016.gada apgrozījumu. Kopējos azartspēļu ieņēmumos īpatsvara apjomu palielina interaktīvo azartspēļu piedāvājums. 2016.gadā interaktīvo azartspēļu ieņēmumu īpatsvars sastādīja 7% no kopējiem azartspēļu ieņēmumiem, bet 2017.gadā interaktīvo azartspēļu apjoms sasniedz 10% no kopējiem azartspēļu ieņēmumiem. Kopumā ieņēmumi no interaktīvajām azartspēlēm 2017.gadā sastāda 28,126 milj.euro, kas ir 53,5% pieaugums jeb 9,806 milj.euro pret 2016.gada rādītāju.

Kopumā izložu un azartspēļu nozarē uz 2017.gada 31.decembri strādā 14 azartspēļu kapitālsabiedrības un VAS “Latvijas Loto”. Minētās kapitālsabiedrības savu darbību veic azartspēļu un izložu organizēšanas vietās, kam, atbilstoši Azartspēļu un izložu likuma prasībām, izsniegtas licences. Faktiski uz 2017.gada 31.decembri Latvijā darbojās 308 azartspēļu zāles, 2 bingo zāles, 7 kazino un 58 totalizatora likmju pieņemšanas punkti, attiecīgi spēļu zālēs un kazino tika ekspluatēti 8546 azartspēļu automāti, 21 ruletes galdi un 64 kāršu galdi. Ievērojot faktu, ka azartspēļu tirgū darbu uzsācis jauns kazino, nedaudz palielinājies kazino galdu skaits, bet spēļu zāļu skaits samazinājies no 317 gada sākumā uz 308 gada beigās, kā arī azartspēļu automātu skaits gada laikā samazinājies par 354 vienībām. VAS “Latvijas loto” piedāvāto loteriju biļetes tiek realizētas 861 biļešu tirdzniecības punktos.

2017.gadā azartspēļu tirgū ienācis jauns dalībnieks – “Storm International”, globāls kazino attīstītājs un operators, kas pārstāv daļu no “Shangri La” kazino tīkla, izveidojis kazino “SL Casino Riga” pēc rekonstrukcijas jaunatvērta viesnīcā “Grand Hotel Kempinsky Riga”. Kazino, kas paredzējis VIP klientu nišas attīstību, darbu uzsāka 17.novembrī.

Gada nogalē azartspēļu licenci darbībai interaktīvajā vidē saņēmusi kapitālsabiedrība “PAF Latvia”, kas ir Ālandu salās bāzētā interaktīvo azartspēļu operatora meitas sabiedrība. PAF Latvija darbību plāno uzsākt 2018.gada 1.ceturksnī.

Lai vērotu nozares attīstības tendences, sekotu, kā tiek ievērotas Azartspēļu un izložu likuma prasības attiecībā pret azartspēļu un izložu organizētāju finanšu stāvokli, un Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma prasības, Inspekcijas Finanšu un analīzes nodaļas speciālisti pastāvīgi iepazīstas ar azartspēļu un izložu kapitālsabiedrību saimnieciskās darbības rezultātiem un statistikas rādītājiem.

Analizējot nozares kapitālsabiedrību saimnieciskās darbības ieņēmumus, redzams, ka azartspēļu kapitālsabiedrību darbības rentabilitāte paaugstinās, tomēr 2 kapitālsabiedrībām operatīvā finanšu pārskata 2017.gada rezultāts uzrāda zaudējumus.

3.tabula

Izložu un azartspēļu kapitālsabiedrību ekonomiski finansiālās darbības rādītāji 2016. – 2017.gadā

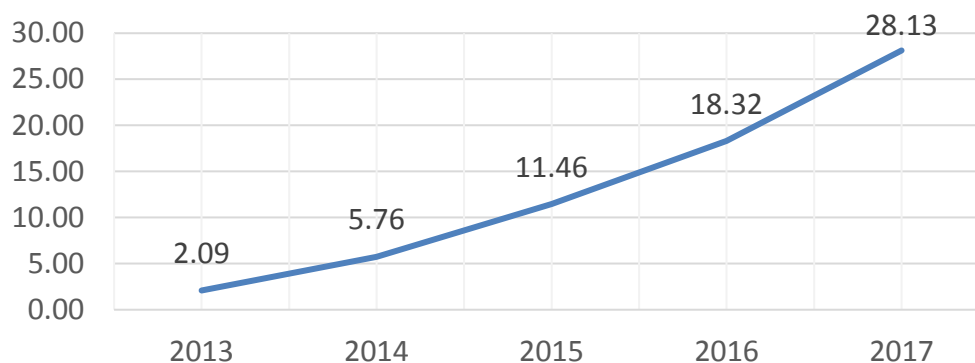
Rādītājs	Mērvienība	2016.g.	2017.g.	%
Azartspēles				
Neto ieņēmumi kopā	Milj.euro	234,909	261,140	111,1
t.sk., neto ieņēmumi no azartspēlēm	Milj.euro	218,847	244,222	111,6
azartspēļu iekārtu vidējais skaits mēnesī	Gab.	8902	9007	101,1
Izmaksas kopā	Milj.euro	179,346	197,033	109,8
t.sk., Aprēķinātais azartspēļu nodoklis	Milj.euro	31,732	33,179	104,5

Azartspēļu nodoklis uz 1 azartspēļu iekārtu	euro	3565	3684	103,3
Paredzamā peļņa/zaudējumi	Milj.euro	55,564	64,107	115,3
Paredzamā rentabilitāte	%	23,65	24,55	+0,90
Izlozes				
Neto apgrozījums kopā	Milj.euro	29,466	36,779	124,8
t.sk., apgrozījums no izlozēm	Milj.euro	29,318	36,699	125,1
Izmaksas kopā	Milj.euro	24,429	30,935	126,6
t.sk., Aprēķinātais izložu nodoklis	Milj.euro	2,932	3,225	109,9
Paredzamā peļņa/zaudējumi	Milj.euro	5,037	5,844	116,0
Paredzamā rentabilitāte	%	17,09	15,89	-1,21
Neto ieņēmumi PAVISAM	Milj.euro	264,375	297,919	112,7
t.sk, neto ieņēmumi no azartspēlēm un izlozēm	Milj.euro	248,165	280,921	113,2
Kopējais nodarbināto skaits	Cilvēki	3748	3925	104,7

3.tabulā redzams, ka azartspēļu organizētāju ieņēmumi pieauguši par 11,1%, bet izmaksas pieaugušas par 9,8% pret iepriekšējo gadu. Šī abu rādītāju pieauguma starpība nodrošina paredzamā peļņas apmēra pieaugumu līdz 64,1 milj.euro, nodrošinot 24,5% rentabilitāti. Izložu organizētājam ieņēmumu pieaugums nesasniedz izmaksu apjoma pieaugumu, tomēr nodrošinot paredzamo peļņu 5,84 milj.euro, kas ir 16% pieaugums pret iepriekšējo gadu, bet veidojas rentabilitātes samazinājums par 1,21%punktu, tomēr sasniedzot rādītāju 15,89%.

Lai gan tiek norādīts, ka nepieciešami papildus rīki nelicencēto interneta azartspēļu vietņu bloķēšanai, tomēr savu resursu un praktisko iespēju ietvaros Inspekcija turpina nelicencēto interneta azartspēļu vietņu bloķēšanu. Šis apstāklis veicina godīgas konkurences apstākļus azartspēļu tirgū, esošie tirgus dalībnieki paplašina interneta azartspēļu piedāvājumu ar jaunām spēlēm, kas veicina ieņēmumu pieaugumu. Pašlaik interaktīvo azartspēļu organizēšanas licence dažādiem azartspēļu veidiem izsniegta 7 kapitālsabiedrībām dažādu spēļu veidu organizēšanai. Nelicencēto vietņu bloķēšana un esošo tirgus dalībnieku jaunais piedāvājums turpina interaktīvo azartspēļu ieņēmumu apjoma pieauguma nodrošināšanu. 2017.gadā, salīdzinot ar 2014.gada rādītājiem, kad tika uzsākta nelicencēto vietņu bloķēšana, interaktīvo azartspēļu ieņēmumi pieauguši no 5,7 milj.euro līdz 28,1 milj.euro, jeb 4,9 reizes.

Interaktīvo azartspēļu ieņēmumu pieaugumu, sākot ar šīs darbības uzsākšanu 2013.gadā, skatīt 4.tabulā. Pašlaik azartspēļu organizētāji piedāvā aizvien plašāku interaktīvo spēļu un programmu dažādību, kas veicina apgrozījuma, ieņēmumu un aprēķinātā azartspēļu nodokļa pieaugumu.

Ieņēmumi no interaktīvajām azartspēlēm (2013.-2017.gads, milj.euro)

Ievērojot faktu, ka interaktīvo azartspēļu darbības uzsākšanai 2017.gadā izsniegta viena licence, bet vēl 2 pieteikumi ir izskatīšanas stadijā, sagaidāms ieņēmumu pieaugums nākamā gada laikā. Tomēr pieaugumu ierobežo Latvijas iedzīvotāju daudzums, pirktspēja un konkurences tirgus ietilpība. Zinot, ka pastāv interese par jaunu licenču iegūšanu interaktīvajā vidē, iespējama tirgus pārdale starp esošajiem operatoriem, ar jaunām spēlēm un tehnoloģijām piesaistot klientus. Interaktīvo azartspēļu organizētāju datus reģistrēti 201 312 klienti, kas ir par 46374 klientiem vairāk nekā 2016.gada beigās, tajā skaitā, 9339 personas izmantojušas iespēju lūgt izslēgt tos no iespējas spēlēt azartspēles internetā, jo tas sagādā dažādas sociālas problēmas. Pašizslēgto spēlētāju skaits gada laikā palielinājies par 828 personām. Vēršu uzmanību, ka tie gan nav unikālie spēlētāji, jo reģistrs nav vienots un katrs spēlētājs var rakstīt vairākus iesniegumus.

Pašlaik no kopējiem interaktīvo azartspēļu ieņēmumiem 35,4% aizņem totalizatora spēles, 63,7% kazino spēles (spēļu automāti, rulete, kāršu spēles) un pokera turnīru spēle 0,9%.

Nozares darbības rezultātā **valsts budžetā** azartspēļu un izložu nodokļa un nodevas veidā ieskaitīti 31,054 milj.euro, kas ir par 5,5% vairāk nekā plānots un par 6,7% jeb 1,945 milj.euro vairāk nekā 2016.gadā. **Pašvaldību budžetos** ieskaitīts 8,279 milj.euro, kas ir par 3,2% vairāk nekā plānots un par 5,0% jeb 0,398 milj.euro vairāk nekā 2016.gadā. Papildus speciālajiem nodokļiem un nodevām, nozares kapitālsabiedrībām, pēc operatīvajā statistikas pārskatā sniegtajām ziņām, **citu nodokļu** (IIN, Soc.nodoklis, PVN, Dabas resursu nodoklis u.c.) veidā valsts budžetā aprēķināts 31,253 milj.euro, kas ir par 11,9% jeb 3,336 milj.euro vairāk nekā 2016.gadā. **Kopā** azartspēļu un izložu nozares uzņēmumi valsts un pašvaldību budžetos ieskaitījuši 70,586 **milj.euro**, kas ir par 8,7% jeb 5,679 milj.euro vairāk nekā iepriekšējā gadā (skatīt 5.tabulu).

**Nozares uzņēmumu ieskaitījumi valsts un pašvaldību budžetā
no izložu un azartspēļu nodevas un nodokļa
un pārējiem aprēķinātiem nodokļiem 2016.-2017.gadā**

(Milj.euro)

Ieņēmumi budžetā	2016.g.- fakts	2017.g.- plāns	2017.g.- fakts	2017.pl./ 2017.f. (%)	2017.f./ 2016.f. (%)
Valsts budžetā	29,109	29,422	31,054	105,5	106,7
- azartspēļu nodoklis	23,642	24,052	24,837	103,2	105,0
- izložu nodoklis	2,878	2,858	3,231	128,7	112,2
- valsts nodeva	2,589	2,511	2,986	118,9	115,3
Pašvaldību budžetā	7,881	8,017	8,279	103,2	105,0
Pārējie aprēķinātie nodokļi	27,917	28,500	31,253	109,6	111,9
KOPĀ	64,907	65,939	70,586	107,0	108,7

2017.gadā tika veikta atšķirīga preču un pakalpojumu loteriju organizēšanas atļauju izsniegšanas kārtība, ievērojot 2016.gada nogalē veiktos grozījumus “Preču un pakalpojumu loteriju likumā”. Visām organizētajām loterijām, neatkarīgi no laimestu fonda lieluma, tiek izsniegta atļauja, valsts nodeva jāmaksā neatkarīgi no laimestu fonda lieluma, papildus tam, par loterijas pieteikuma izskatīšanu paātrinātā termiņā, iekasējama papildus nodeva 47 euro apmērā. Izņēmums ir preses izdevumu loterijas, kurām nav jāmaksā valsts nodeva, kā arī preses izdevumu pieteikumus izskata un atļauju izsniedz kopā par visu ceturksni.

Kopā 2017.gadā Inspekcija izsniegusi 675 preču un pakalpojumu loteriju atļaujas, no tām 70,2% izsniegtas paātrinātā kārtībā. Lai gan kopējais loteriju skaits ir mazāks, tomēr kopējais loterijās piedāvātais laimestu fonds sastāda 1,832 milj.euro, bet ar valsts nodevu apliekamais laimestu fonds ir 1,680 milj.euro, valsts budžetā ieskaitīti 0,399 milj.euro, kas ir līdzīgs apjoms ar valsts nodevas maksājumiem valsts budžetā 2016.gadā.

Viens no inspekcijas galvenajiem uzdevumiem ir uzņēmējdarbības kontrole. 2017.gadā veikti šādi **kontroles pasākumi**:

- 1141 azartspēļu, izložu un preču loteriju organizēšanas pārbaude;
- interneta portālu un dažādu preses izdevumu monitorings, analizējot, vai netiek veikta nelicencēta uzņēmējdarbība, vai normatīvo aktu pārkāpumi – 77 gadījumi;
- sniegtas 300 konsultācijas fiziskām un juridiskām personām;
- piedaloties kazino inkasācijas procesā, fiksēti kazino papildus ieņēmumi („tējas nauda”) 1,575 milj.euro apmērā, kas tiek pieskaitīti kazino neto ieņēmumiem;
- veikta 31 padziļinātā azartspēļu zāļu pārbaude, kurā pārbaudīti spēļu automāti ar speciālām kontrolierīcēm, lai pārliecinātos par spēles programmas atbilstību ražotāja dokumentācijā norādītajam;

- veiktas pārbaudes vēlākās vakara un nakts stundās spēļu zālēs Jēkabpilī, Līvānos, Cēsīs, Tukumā, Preiļos un Rīgas kazino, ar mērķi novērot spēļu vietu darbību, klientu daudzumu un to vecumu grupas,
- pastiprināta kazino inkasācijas procesa uzraudzība, novērojot to klātienē;
- organizēti 12 dienesta braucieni (komandējumi) un pārbaudītas izložu un azartspēļu organizēšanas vietas Liepājā, Saldū, Ventspilī, Talsos, Alūksnē, Madonā, Gulbenē, Daugavpilī, Rēzeknē, Ludzā, Kārsavā, Krāslavā, Balvos, Kuldīgā un tiem piegulošajos novados, par konstatētajiem pārkāpumiem sastādīti 4 administratīvā pārkāpuma protokoli;
- Pieņemti un apstrādāti 356 iesniegumi no personām ar lūgumu liegt piedalīties azartspēlēs;
- Konstatētas un novērstas 3 piedāvājumu nepilnības (Optibet.lv; triobet.lv; lv.olybet.com vietnēs);
- Tikšanās un pārbaude saistībā ar SIA “DLV” jauno interaktīvo azartspēļu platformu;
- Veikta SIA “Storm Latvia” kazino telpu apsekošana pirms licences izsniegšanas;
- Saistībā ar bonuss sistēmas ieviešanu SL-Casino, veikta apsekošana un apskatīta azartspēļu automātu saslēgšana vienotā tīklā;
- Tikšanās ar Valsts policijas, Izglītības ministrijas un SIA “Optibet” pārstāvjiem par sarunātiem spēļu rezultātiem;
- Veikti sadarbības pasākumi ar VID e-komercijas nodaļu internetu vietņu ierobežošanā. Apzināti VID izmantotie analītiskie rīki nelegālu vietņu atklāšanā nodokļu jomā.

Inspekcijas kontroles departamenta amatpersonas izskatījušas 87 fizisko personu iesniegumus – sūdzības.

2017.gadā Inspekcija turpināja īstenot interneta azartspēļu uzraudzību, ievērojot Elektronisko sakaru likuma grozījumos noteikto, ka, pamatojoties uz Inspekcijas lēmumu, elektronisko sakaru komersants MK noteiktā kārtībā ierobežo piekļuvi Latvijā nelicencēta interaktīvo azartspēļu organizētāja mājaslapai.

6.tabula

Nelicencēto interaktīvo azartspēļu vietņu bloķēšanas dati

	Pavisam kopš 01.08.2014	t.skaitā, 2017.gadā
Pieņemti lēmumi	989	90
Juridiskās personas	269	10
Bloķētie domēnu vārdi	1110	19
Bloķētās IP adreses	2202	175

Ievērojot faktu, ka lielākā daļa nelegālā piedāvājuma jau ir bloķēti, tiek pārbaudīta esošo lēmumu izpilde un vietnes pieejas gadījumā nosūtīts atkārtots

pieprasījums. Tas izskaidro, kāpēc no jauna pieņemto lēmumu skaits ir būtiski samazinājies.

2017.gadā Latvijā notika Eiropas Padomes Moneyval komitejas ekspertu vizīte, kas izvērtēja Latvijas iestāžu paveikto noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanā. Lai sagatavotos šai vizītei, Inspekcijas priekšniece un Kontroles departamenta direktors bija iesaistīts darba grupā pasākumu plāna sagatavošanai un Nacionālo risku izvērtēšanā. Ievērojot 4. noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas Direktīvas prasības, sniegti priekšlikumi normatīvo aktu grozījumiem, veiktas 44 kapitālsabiedrību atbildīgo personu apmācības “naudas mazgāšanas” novēršanas jomā un veikti 15 pārbaudes pasākumi, kā arī izstrādātas vadlīnijas azartspēļu un izložu tirgus dalībniekiem – Iekšējo kontroles sistēmu izveidošanai un Nozares iespējamo risku tipoloģijas un rīcība risku novēršanai.

6. Galvenie mērķi un uzdevumi 2018.gadam

Pamatojoties uz inspekcijas Stratēģijā 2017.-2019.gadam izvirzītajām prioritātēm, pārskata periodā inspekcijai plānoti būtiski uzdevumi, kuru īstenošana uzsākta vairākus gadus iepriekš. 2018.gadam un vidējam termiņam Inspekcijas darbības prioritātes ir šādas:

- 1) Sagatavošanās azartspēļu automātu pieslēgšanai vienotajai azartspēļu automātu kontroles un uzraudzības sistēmai:
 - a) Normatīvo aktu grozījumu izstrāde;
 - b) Nodrošinātas tehniskās iespējas un izstrādāta kārtība, kādā Inspekcijā tiks veikta uzraudzība, izmantojot pieslēgšanos sistēmai;
 - c) Darbinieku apmācība.
- 2) Normatīvo aktu izstrāde, lai nodrošinātu tiesisko regulējumu interaktīvo azartspēļu un interaktīvo izložu sistēmas drošības pasākumiem un pašizslēgto spēlētāju reģistrācijas prasībām.
- 3) Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma prasību un normu skaidrošana un piemērošanas kontrole azartspēļu un izložu organizēšanā.
- 4) Izveidota tiešsaistes sistēma un vienots reģistrs pašizslēgto personu piekļuves ierobežošanai azartspēļu organizēšanas vietās.
- 5) Dalība FM azartspēļu un izložu organizēšanas politikas plānošanas dokumenta izstrādē, vērtējums par problēmjautājumiem.
- 6) Jaunu tirgus dalībnieku – azartspēļu pakalpojumu sniedzēju – licencēšanas un kontroles uzsākšana.
- 7) Inspekcijas resursu efektīva pārvaldība, priekšlikumu sagatavošana Inspekcijas funkciju pārskatīšanai, veicinot elektronisko informācijas apmaiņu, atsakoties no neaktuālām funkcijām un mazinot birokrātiskas procedūras uzņēmējiem.